

2650.

5972

Tulehark

R. Lindner

WESTM...
TARTUS

DM 157

Lahvaks tähelepanemiseks!

Raamatut palutakse normaalikult hoida! —
Ärakaotatud ehk rikitud eksemplari eest
nõutakse üks rbl. tass.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiiviraamatukogu

45412

Tulehark.

Laulumäng ühes waatuses.

R. Linderer.

Th. Kalle muusika.

Tõlkinud: A. Simm.

~~~~~

Wanemuise
näitelawa
+ TARTUS. +

"Wanemuise" näitelawa.

Wibr. 1912.

Tegelased:

- Kotter, kaupmees.
 — Ruusmann, peremees.
 Reet, tema naene.
 + Roosi, tema tütar esimesest abielust.
 Liisi, Ruusmanni õetütar.
 Tamm, noor talupoeg.

Koht: talu õue.

Dekoration: Ilus talu õue. Paremalt pool
lehtkoone.

1. etendus.

Rossi. Truu.

Rossi [istub lehtkoones näputööga, laulab].

Truu [ilmutab Rossi laulu ajal ja kuulatab, ilma
et Rossi seda märkaks].

N° 1. Laul ja duett.

Rossi. Küll inimesed püüavad ilmas,

Armuküüst, rikkust alati,

Et hiilgada võiks teiste silmas,

Mund õnne nad ei soovigi!

Ma rahul oma pisikuga,

Mis hoolin auust ja hiilgusest

Sest üle kõige rikkam ma

Nüüd armastuse õndsusest.

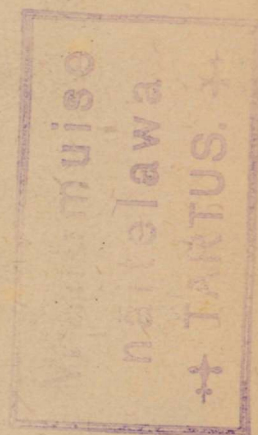
Ei taha sädemadawat krooni,

Ei pettelikku sulda ra,

Ei hinnata ma kõrget krooni -

Ma rahul armu õnnega!

Las teised püüda ilma süra

Ja unistada uhkusest,
 Ei meelita mind üksigi ära
 Mu armastuse ündsusest!

Taru [kaasa lauldes]

Ei meelita mind üksigi ära
 Mu armastuse ündsusest!

Taru [äärides]. Bravo, Roksi, bravo!

Roksi [üle karates]. No see on aga liig! Saks on
 mind siis salaja huraanud?

Taru. Ja, Roksi, seda ma olen, ja mina olen
 päris karest ära sinu pärast.

Roksi. Sa võiksid mul ennem nävst ära olla
 minu pärast.

Taru. Aga, Roksi, mis pärast siis?

Roksi [ära pöörates]. Sest - sest - noh, sest et mul
 hing täis on.

Taru. Siinul, hing täis? See on lori! Kuidas võib
 nii ilusal tüdrukul hing täis olla?

Roksi. Ja, ja, meil ei ole ükssteisega enam midagi
 tegemist! Mis pärast sa ennast kaks päeva
 ei näidand?

Taru. Hm! Ja - sest et - maata, Roksi, see ei

ole täppest minu süüd. Siin isa - meie mi-
mane sõrd siin olime ja meie putimadest kõndesin
ja mitte enne ära minna ei tahtnud, kui ta nõu
on - wiskas mind uksest wälja.

Roosi. Kuidas? Wiskas wälja?

Taru. Põis maaseli ütelda - käsitsi! Minna
käisin aga ristisa Kõteri juures linnas, pui-
tasin temale oma südame wälja ja tema lubas
katsuda meie asja jõude ajada.

Roosi. Ja, kui see ristisa ja minna enna teha
üksi oleks!

Taru. Siin enna on meie poolt, ehk ta küll
ainult siin nõu on. Aga et need isaga
alati tüli on, see ajab meie lootused lühikeseks.

Roosi. Loodad sa, et ristisa neid igamees riide-
lijaid lepitada jaksab?

Taru. Tal on nõwa nõu seda teha. Mis siis, wan-
matust, Roosikene - las wanemad rielda, kui
aga meie ühel nõul oleme.

2. etendus.

Endised. Liisi [majast].

Liisi. Olge rõõmsad, olge rõõmsad, ma tein häid

sõnumid! Kõik lähed kui lepase neega!

Taru. Mis on?

Rossi. Mis on juhtunud?

Liisi. Kuulake ja imestage! Wana Ruusmann ja Reet —

Taru. Löövad jälle Pluunat?

Liisi. Ei, just vastuksa, wannuvad igavest truudust ja rahu — üks süda ja üks hing! Oma kõrwadega ise kuulsin.

Rossi. On see võimalik?

Taru. Kuule, Liisi, kui sinu kõrwad tutt on kuulnud, siis kuldaw ma nad ära! Tulawal nädalal on linnas laat — ma ostan sulle siis 20 kopsku poodist kõige kallimad kõrwaringad, mis sääl saadawal säravate kividega, nõnda et terve küla imestab.

Rossi. Kaks kaksekulli jälle ühel nõul — ei ma seda usu.

Liisi. O, see ei ole veel kõik! Nad soatsivad praegu käskjala omu Kõtheri juurde ja palusivad teda nii ruttu kui võimalik siia tulla.

Taru. Mis siis omu Kõther siin peab tegema?

Liisi. Ja, seda ma ei tea, nad rääkisivad nii tassa
 üksteisega, et ma läbi võtmeangu mitte sõnavõetigi
 aru ei saanud. Mis sääl siis muud võib olla,
 kui teie pulma pärast!

Taru. No, muidugi, mis sääl siis muud! Siis
 jääv ma ilusasti lähedale. See on aga uudis!

Liisi, selle pääle pean ma sulle ühe muuse
 andma! [Tahab seda teha].

Rossi [waheli astudes]. Luba, wennas, seda õiendamine
 meie! Sinu nimi on Taru, siis aga ka mitte nimi
 ükski, waidi süda ja suu! [Sundleb Liisit südame-
 liselt]. So, tädititar, see on tema poelt ja oma
 poelt. Soovin sulle paremat meest, kui see sääl on.

Taru. Nah, kuulke õige —

Liisi. Ah ja, ma ei wõi salata, ma tahaksin häamee-
 lega ka teada, kuidas siis on, kui poisid tüdrukut
 nii kiinsasti armastab!

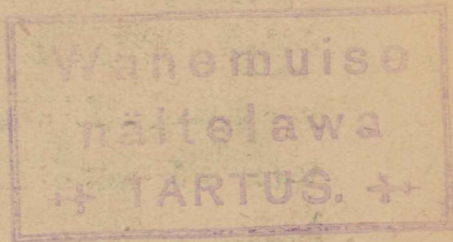
N° 2. Tõrget.

Rossi. Ei ole ilmas ühte meest,
 kes truu on —

Taru. . . . . Nagu ma!

Rossi Kõiks wastitud on ühest meest,
 Ei üsagi —

Liisi. . . . . Kes aus mõistat armastab.

Taru. . . . . . Nagu ma!

Rossi. Kes tema rõõmust rõõmustab

Ja õige -

Taru. . . . . . Nagu ma!

Liisi. Noh leidub ikka mõnigi,

Eks nii?

Rossi. . . . . . Kas tõest?

Taru . . . . . O ja!

Sest mina olen kõigiti

Eeskriju laitmata!

Rossi. Hahahaha!

Liisi. Hahahaha!

Kõik kolm. Hahahaha!

Küsiage meest,

Kus liiate eest,

Kas ta ka truud

On rohkem kui muu?

Wastab küll ja!

Jalgi ei!

Ega siis end laita wõi!

Taru. Ei ole ka ju niisid,

Kes lihtsad -

Rossi. . . . . . Nagu ma!

Taru. Kes kannistatavad kodusid
Ja hoblad -

Rossi. . . . . . Nagu ma!

Taru. Kes mehe sõna kuulavad
Ja vaimsid -

Rossi. . . . . . Nagu ma!

Taru. Kes kühja külgest põlgavad
Ja armsad -

Rossi. . . . . . Nagu ma!

Siisi. Kes peeglit peest ei parugi
Ka magades -

Rossi. . . . . . Oa ja!
Mu võorus paistab muidugi
Ka ilma peeglita!

Taru. Hahahaha!

Siisi. . . . . . Hahahaha!

Kõik kolm. . . . . . Hahahaha!

Kürige waest
Ka igäht naest
Kas eluteel
Tal võoruslik meel.
Talgi ei!
Ega siis end laita woi!

Liisi. Ka mina soovies omal meest,
Kes tubli -

Taru. . . . . Naagu ma!

Liisi. Kes sulle lähub minu eest,
Ja julge -

Taru. . . . . Naagu ma!

Liisi. Kes palavalt võib armasta
Sind anda -

Taru. . . . . Naagu ma!

Liisi. Kes ial päädv ei sasta
Ja parjus -

Taru. . . . . Naagu -

[Männak, et ta rumalust on ütelnud, ja lööb omale
suu pääle].

Rossi. Ai, ai, sa wana hirmutus,
Sa juod -

Liisi. . . . . Kas tõest ?

Taru. . . . . Ah ei!

See ainult armu joovastus,
Mis sulle paha lei!

Rossi. Hahahaha!

Liisi. . . . . Hahahaha!

Kõiks kolm.

Hahahaha!

Küsiage meest;

Kus leiata eest,

Kas ta ka truu

On nohsem kui muu?

Wastab küll ja!

Jalgi ei!

Ega siis end laita wõi!

Wanemuuse
näitelawa

✦ TARTUS, ✦

[Kõiks kolm ära].

3. stendus.

[Ruusmann ja Reet (tulivad majast. Siis) Ruusi ja Siisi.

[Kiljem: Tõuri.

Ruusmann (Reedale). Siis jääb sõnda, armas wana-
nappoor, wahu ja lepitus igawesti — ja kui ma
ial märkan, et teagi meid jälle siide sõjada tahab,
siis niiskame ta ilma pikema lozita ussest
wõlge!

Reet (nooreproue, taqew name) Just kui minn
südamest üldhed! Nagu ei saaks meie kaheküsi
ilma karkematu elada! Ja sa ei teagi, kuidas
kõik naised sinu üle keelt peksawad. Mõttele
oneti, mis wana Tõuri Kadri julgeb! Aikus

ila küsib ta hirmitades minu käest: Koh, perenaene, kas sa oma vana müraaru ühe meel päitsid päha ei ole saanud? Sellega mõtles ta muidegi sind.

Ruusmann. Müraaru? Vana noid! Aga kas sa arvad, ei minu käsi paremini näib? Toona olin ma kõrtsis — sääl tuleb vana lüsa Piibu Jass —

Reet. No see on see õige!

Ruusmann. Ja küsib minu käest sinakalt:

„Koh, naaber, mis siis sinu muu teeb?“

Reet. Ahuri? [Alla soovitud vihaga]. Hm, sellega mõtles ta mind!

Ruusmann. „Tea üna lõuad,“ ütlesin ma talle, „ära üna mina minu asjadesse topi!“

Reet. See oli õige! Ja mis ta vastas?

Ruusmann. „Koh, siis käsi kus kivat!“ ütles ta südamega.

Reet. Ja mis sina tegid?

Ruusmann. Cha tulim sinu juurde, mammi. [Suudleb teda otsesisse pääle.] Aga jätami selle jutur, mis mööda see mööda! [Ämben vaadates]

Kas siis lapsed on?

Rossi ja Siisi [kes Trunga tagapool seisavad, tulevad ette]. Siin, taat, siin!

Truu [kartlinult tagapool jäänud]. Tere rah, peremees! Tere, peremees — tulin ka siia poole nähe vaatama, kardan ainult, kui peremees mind jälle nagu teina —

Ruusmann. Na, na, na, see oli see kard — mõni kard on mul ka oma paha silmagaile, täna on teine laagu. Ja seda on kõin minu ema' mitjelm teinud.

Rossi. Ma ei ole ka ema kunagi nii hääs tüps näinud nagu täna

Rut. See on paha vanamehe tüps!

Ruusmann. Aga nüüd tule lahtis! Kaisuse, muritse midagi sumpistet, vana Kutter tuleb linnast varsti siia. Too kristali viina lause pääle, sealihha, mune ja võid!

Rut. Küll saab vanamees. Siisi, mine võta poti, kristali pandil on aidas kiristus parimat kätt nurgas.

Ruusmann. Küll sa kätte leiad, Ema un.

druku all.

Liisi. Jean juba! [Tahab minna].

Ruusmann. Kuule! Joo õige va' malge pudel
ka ühes.

Truu. Liisi, võta juba õlut ka kaasas, et
pärast jooksmist ei oleks.

Liisi. Ja, ja! [Tahab minna].

Ruusmann. Ja saaksite ka enne päris süüsi.
Aga ikka kõige parimat, mis vähegi olemas,
sest tänase päeva jaoks ei ole kõige parem
meil häa müllalt.

Truu. Seda ütlen mina sa — kui juba pidu
siis pidu!

Liisi. Tulen terve noormage! [Ära majasse].

4. stendus.

Endised ilma Liisita.

Rossi ja Truu [näevad rõõmu pärast].

Ruusmann. Ah, lapsed, nüüd tulge õige siia!
Kas tahate üksteisest õige kangesti?

Rossi. Ah, isa —

Truu. Lase, mina räägin! Armas peremees,
meie armastame üksteist kolelasti!

Ruusmann. Jhus! Siitamaani ei oleud te mi-
nuga rahul, aga nüüd tahan ma teid õnneli-
kuseks teha!

Reet [haavatult]. Ku ja - oieti olis see minu
tahtmine! Ah, nüüd on asi korras ja pulmad
tehtakse marsti.

Ruusmann. Na, na, na. Reetane, ära nüüd
kõne nõnda forma -

Reet. Paruni kõõgitõdruks peab pulmasöögi
valmistama. Põdra kints peab tingimata
laual olema.

Ruusmann. Külma merd, vanamoor, külma
merd! Mis jaoks meil maal uhkust vaja
ajada?

Reet. No kuule, vanamees! Ainuke laps ja
meil peaksime enesele „Shandit“ teha laskma!
Eks ole, sa täidad minu suuni?

Ruusmann [ennast sundides]. No minnugi -
pärast! Aga ma ütlen, see on rumalus.

Paruni kõõgitõdruks! Põdra kints! Aga tubli
seavints peab ka olema!

Reet. Sellest ei saa sina aru, sina ei ole kunagi

omast kirelast nina wälja pistnud. Ei tehi
oneti ennast plamerida.

Ruusmann. Ah mis lamerida! Kuisa nõnd
miisi pääle hakkad, siis tuleb seakints

Reet. chetskitse praad!

Ruusmann. Seakints!

Reet [sidadmitäiega]. Ja mina ütlen, metskitse
praad!

Ruusmann [mihalelt jalaga trampides]. Ja mina
ütlen, seakints,

Rossi. Aga armas isä, selle tüüja arja pärast
nüüd minna —

Tonu. Poi perenaene, mille on see ühe kama
kõik, mis kintsud mi saame, kui mi aga
iirasteist saame.

Reet. Olen selle pääle kindel, pulmad tulewad
ja pöödra kints ka!

Ruusmann. Ah seda saame näha! Kes on
siin perenees, mina või sina?

Reet. Chojas olen mina perenaene ja mis keeta
tuleb, see on minu asi!

Ruusmann. Kui see aga minu raha maksab,

on minu sõna iska ütelda. Ma ütlen sulle
 viimast korda, Reet, saa üheskord arm, et mina
 mitte sinu suks ei ole!

Reet. Mis? Kõige tähtsama asjas ei tahi mina
 kaasa rääkida!

Ruusmann. Sääli see mind on, iga pisema
 asja pärast läheb sul süda täis!

Reet. Ja sina tahad igalpool iska härrat
 mängida!

Ruusmann. Võtku tont! Kas ma seda siis
 ei ole?

Reet. Sina härra, hahaha!

Ruusmann [vihaselt]. Tuhad ja tuline!

Fruu [kes mõlemaid on püüdnud vaigistada].

Agga, armas peremees —

Ruusmann. Ole mureta, pulmad tulevad
 kindlasti!

Fruu. Ja praadide ja kintsende pärast ärge
 oma pääd mureks.

Rossi. Ah ja! Eks ole, armas mamma?

Reet. Ära kardata, pulmad tulevad kindlasti!

Ruusmann. Ja, kui mina tahan! Ära unusta,

et Ruosi minu laps on ja sina ainult tema
võõrasema oled - mina olen tema isa!

Piet. Tähtad aga nõnda nagu tema võõras-
isa, päälegi halb võõrasisa, kuna mina
Ruosi eest nagu vana lapse eest hoolitsen!
Truu, anna oma pruudile käsi - asi on
kindel - nelja nädala pärast on pulmad pöödra
kintsudega!

Truu. Kui te tingimata tahate, armas ämm -
sinn ma olen - [annab Ruosile käe]. Jäägu
siis teile õigus.

Ruusmann [nahtu astudes]. So? Ja minule
mitte? Katsen, et sa jalamaid kuud siit majast!
Kisugust mäimeest ma ei saali, kes naaste pooli
hoiab. [Ruosile]. Ruosi, käi tuppa!

Piet. Jää siia, Ruosi!

Ruusmann. Käi sisse, ehk ma viskan sind
sisse!

Piet. Siia jääd sa, ütlen ma!

Truu [Ruusmannile]. Kõulge, paremes, naised
on mul - sellest ka küllalt! Mina pean igast
mehest lugu, kui teaga arvate, et te mind nardite

noite, siis eksite väga!

Reet. Jumala pärast, Tuu!

Reet. Oigus! Anna talle tublisti, sellele vanale
mürakarule! Pidin ma küll pime olema, et
ma lasele mehele läksin, kes minuga halvasti
ümber käib!

Ruusmann. So, ja mina teist korda paari
minema niisuguse tulehargiga!

5. etendus.

Endised. Siisi.

Siisi [puudlitega aidast tussis]. So! Siin ma
olengi!

Reet. Mis sa tahad?

Siisi [kes asju lehttoonesse tahab viia]. Ma
toon, mis ann käskis!

Reet. chidagi ei ole tal käskida! [Süüb puudlid

Siisi kaest maha]. Waat' siin on tema käsk!

Ruusmann. Kuradi pihta, nüüd kargab mul
ka kapa üle maresa!

Siisi [karjab tükkid kokku ja lähel ära].

6. etendus.

Endised ilma Siisita.

Quartett.

- Ruusm. Oh sa salakaval madu,
Nüüd on sellist küllalt mul!
- Reet. Küll sa näed veel varsti kadu,
Aled juba päris hull!
- Ruusm. Saadan!
- Reet. Karu!
- Ruusm. ^{ei} Hissi sugu! ^{harm}
- Ruosi. Küll nüüd lõovad lahingut!
- Taru. Pöörasesse läab viimane lugu,
Teeme parem minekut!
- Reet. Ainult käsnida sa mõistad ~~palju~~,
Laotada oma suud!
- Ruusm. Lõimama sa aled valju,
Rohkem sa ei oska muud!
Aras!
- Reet. Wares!
- Ruusm. ^{Karu} Wana mure! ^{harm}
- Reet. Enam ma ei kannata!
- Ruosi. Nüüd on meie asi kuri!
- Taru ja Ruosi. Kaeme ruttu kaduda!

Ruusm. Tulihark'ja vana muuri!

Ruusm. ja Reet. Enami ma ei kannata!

Käiss neli. Wõtan kõiki wanakuri -
Katsume siit kaduda!

Fruu ja Roosi. [Ära].

7. etendus.

Ruusmann. Reet. Parast Katter.

Ruusmann. Kui ma võiksin, ma läheksin jalamaid siit ära.

Reet. Seda võib juba sinust uskuda - sa ummal, loll lambapää.

Ruusmann. Naene, jäta nõrd sõimamine, või ma -

Reet. Täheks tule appi, ma ei kannata seda ära, ma naene, õnnetu naene ma suren.

[Tahab minestusesse langeda].

Ruusm. Siis olks mul raha!

Reet [jälle ennast püksi ajades]. Seda meelehääd ma sulle ei tee. - Senini olin ma naise ja kannatlik kui tall, aga nüüd tahan sulle näi-

data, mille jalas püksid on.

N° 4. Saul.

Reet. Tunneta elu on püramisel,
Rahu tal ihalgi pole,
Auresid miljon tal waisekesel,
Koormaid tal kanda, mis kole!
Riikma ja riiki, et segi läeb meel,
Taewas, mis kõis temalt nõuetaks meel!

Pese, pühi,
Keeda riiki,
Umble, soolu,
Paina, nõelu,
Küüri maja,
Kui on maja!

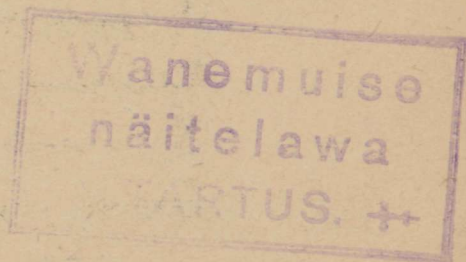
[Ruusmann tahab teda raigistada. Reet ärwar-
dades tema poole, Ruusmann taganeb]

Alati oli sa mehele hõia,
Kõia, et ihalgi riidu ei lää!
Waata, kui midagi tahab kord mees,
Rahast ei hoolita siis,
Aga kui naised on plaanisees,
Suotumaks teine on siis!

Mees see ju raha meil teenima peab,
Naene see kalitust kargasti seab!

Pese, pähi,
Keeda, rihi,
Omble, söelu,
Paixa, nõelu,
Küüri maja,
Kui on maja,
Jookse kööki,
Praadi sööki!

[Seisama mäng nagu enne, iga salmi järel.]

Alati ole sa mehele häa,
Hoiu, et ialgi riidu ei löä!
Vanamees tusare näoga rääib
Sõbralist sõnagi suus,
Oga kui naene vast niisolea säib,
Kohu on seadus siis uus!

Tema siin perimees majas, säh hull,
Kui minu ei oleks, nah siis oleks hull!

[Ruusmann, kes sellele sõnade saole vastu
ei jõua, on majasse tõrjutud; Reet järel.]

~~XXXXXXXXXX~~

~~XXXXXXXXXX~~

8. etendus.

Kotter. Ruusmann.

Kotter [kes juba enne ühis astus ja päädnäpitudis
kuike päält waatas, nüüd ette]. Tohw, on see aga
tulehark! Räägi nüüd weel õrnast soost!

Ruusm. No seda ma kauem ära ei kannan,
ei kannan, ei kannan!

Kotter. Tore, naaber. Oled sa mind siia kait-
sunud, et naasevõtmise eest hirmu pääle ajada.

Ruusmann. Ah sina sõber! Ja, sa tulid parajal
ajal. Nüüd inimene, mis ma selle tulehargiga
pääle pean hakkama. Kas siis maasul abiehu-
mehel muud päästmist ei ole, kui jões.

Kotter. Jões? Tohw, mine ikka! Aga see wesi
wim ei ole, et teda jõe alla tõukid. On ikka
nõrgemaid rohtusid ka.

Ruusm. Hissangune?

Kotter. Aah, näituseks: järeleandmine.

Ruusm. Järeleandmine? Ei tule mul meeldegi.

Kotter. Aah, katsu walidusega.

Ruusm. Olen juba katsunud. Aga siis katsus
tema selle seinaga. [Tõrube puusa].

Kotter. Siis küll muud nõuu ei ole, kui leppa oma saatusega ära

Ruusm. Ei seda ma ei suuda, ma lõhen lolliks.

Kotter. Seda nüüd küll sinu juures väga kurta ei ole; aga kui sa ei taha, siis minge ometi lahku.

Ruusm. Lahku?

Kotter. Pane lihtsamalt pütaku!

Ruusm. Pütaku? Tõker, see on mõnus mõte. Aitäh nõuu eest, mina panen pütaku!

Kotter. Aga mis sul meelde tuleb?

Ruusm. Kui naene ühepuhku põrgu palavaks muutab, siis ei ole ime, kui jalgealune kuumaks läheb. [Ujajas kõra]. Kuule, kuidas mu tükene oma perenaise ametit täidab.

Kotter. Hankaja ta issa kuulnud olema. Aga sa ei vii ometi oma varandust niiviisi lohakile jätta.

Ruusm. Kõigepealt saab sõrda, kui sa mind aidata tahad.

Kotter. Mis - mina pean teid lahku ajama?

Ruusm. Ei nõua ma sugugi, vaid midagi

muudi. Teie kinnite minu majapidamist.
Majakas on wolgadest waba ja hääs korras ja
põllulapikesed on korralikult haritud.

Kotter. Auu sellele auu tuleb anda, aga mis
edasi?

Ruusm. Otses kooli kupaatus ära, ma annan
2000 rubla eest.

Kotter. Kas sa hull oled?

Ruusm. Ei aga hull — nimelt naise läbi, ja selle
pärast jääb mu sõna maksma. Ja wõi ei, kas
ostate?

Kotter. Ma näen, et sul tõi taga! Kas siis küll,
olen nõus. Paremu, et huttawa kui müra kätte
langeb. Aga mis saab sa naisest ja tütrest?

Ruusm. Üksa listu — naisile maksan ta kaasa-
wara 300 rbl. wäija ja tütar saab wiissada
rubla, mis sinu kätte jätan.

Kotter. Sa oled arja nagu näha igat pidi läbi
kaalunud, nek siis ei mul ka midagi vastu
sitleda. Kirjutame siis esialgne leping maha.

Ruusm. Silmapilek ja otsenkohe [Lähel lektuorisse
kirjutama. [üks sulg ja tint ja paber]].

Kotter. Raha on mul ka nii palju tükki.

Ruusni. [kõrjatab]. Seda parem.

Kotter. Ruusmann, mõtle järele, mis sa teed.

Ruusni. Järelmõttlemiseks ei ole enam aega.

Asi on nudi, siin on eelkontrakt.

Kotter [võtab]. Siin on raha!

Ruusni. Ah! Kuid on mul süda kergem. Kuid saab Peet oma 300 rbl., mis ta mulle nii tihti ette hütis ja siis tehes tema, mis tema tahab ja mina teen, mis mina tahan. Saame siis näha kumb silma teisita paremini läbi saad. [Üra].

9. etendus.

Kotter siis Peet.

Kotter. Mõte parem, saame näha, kes muist suurem jahur on! On niid narttsid maailmas. Aga vaatlame, ehk saame teile muistust paha. Võtame niid naene käsile. Sääal ka ongi.

Peet [mõjast rahuga]. Siin on su 300 rbl. kassa raha, niid katsu, kuidas läbi saad! Ja mis see siis tähendab?

Kotter. Tere ka perenaene! Kas torm müüda?

Reet. Mõõda? Nii kaua kui ma selle nihega ühe natuse all pean elama, ei või rahust juttu-
gi olla. Ja sellepärast on see viimne päev,
mis ma selle natuse all mõõda saadan.

Kottor. Koh, nüüd olete kard uneti ühel arva-
misel, mist esineme kard pääle, kui õpetaja
eis „ja“ ütlesite.

Reet. Mis see tähendab?

Kottor. Ruusmann ütles na, et ta teiega ühe
natuse alla ei taha jääda.

Reet. Seda parim! Viel tänä lähem ma linna
ja annan lahutuse kaebtuse ahvonadi kätte.

Kottor. Kas teil na mõjuvaid põhjusi?

Reet. Põhjusi kui puur.

Kottor. Koh siis ei julge ma na vastu rää-
nida. Kui te tahate, olen teile asjas abiks.

Mul on tuttav advokat, kes lahutamiste asjus
päris Salomo!

Reet. Oi, kui teeksite mulle sellega suurt
meelähääd!

Kottor. Aga sääl on suured kulud, kas teil
na raha on?

Reet. Kui suured nad ikka võivad olla?

Kottur. Koh ikka oma paarsada rubla.

Reet. Oih taavake!

Kottur. Ega vähemaga ei saa.

Reet. No egas seda enne waja ei ole maks

Kottur. No muudugi enne, egas keegi siis e
maxsta toha, kui ta juba lahutatud.

Reet. Koh kui teisiti ei saa, ma annan te
siis esialgu sada rubla.

Kottur. Ja aga —

Reet. Kuidge, ütlege, kui ta siindlases mis
kõnase, siis peab ometi tema wotssesi kulu
kandma?

Kottur. No muudugi? Siis saate omaraha
kagasi.

Reet. Koh, siis annan teile kõik 300 rubla,
nii palju kui mul on. Laske ahwanat te kõik
kannitada ja kuluud hästi suures ajada.

Ma Ruusmann maksan, nii et tal mina
hilgub. Aga ajaagu asju nii wether kui wäheg
wõimalik.

Kottur [kõwale]. See läks siis ka lõksu. No oo
ni, null te siputate! [Kõwasti]. Koh, perenaen

ma ruttan siis linna - ja kolme päeva pärast
olete te lahutatud.

N° 5.

Duett.

Kotter.

Päris pästi põrguline
On see tülitseja mait!

Reet.

Ruttu, ruttu, suguline,
Minge linna jalamaid!
Advonadi abiline
Ajab asju raskemaid!

Kotter.

Asi on ju rutuline,
Sean samme mõeldaid!

shöl.

Tüki on siin alatine
Ja need asju hullemaid!
Aitku jumal, suguline,
Minge linna jalamaid!
Lähem

Kotter.

Kui vast aga kahju pärast
Kallis küla eideke?

Reet.

Himne täis mul sellist plärast,
Kallis linnataadike!
Ei ma salli elu sõrast,

Enam üksigi tunnisse!

Kotter. Küllalt saab ju kühjast kärast,
Ilus naabri naesuse!

Mõis. Tüli on siin alatine
Ja veel asju kullumaid!
Aitku Jumal, suguline,
hingse linna jalumaid!
Lähem

[Kotter ära tagasvõle]

[Reet majasse.]

15. etendus.

[Tõnu ja Roosi tulevad Kotterile vastu ja too-
vad ta kagasi]. Tõnu ja Roosi.

Tõnu ja Roosi (ühel ajal). Ah tere, härra Kotter,
see on ometi õnn!

Kotter. Tere, lapsed, tere!

Roosi. Te olite vist vanemate pool?

Tõnu. Koh, kuidas asjad süsavad? Kas jäl-
le rahu majas?

Roosi. Kas vanemad ära leppisivad?

Kottar. Pauwa taadikse, laske inimeste uneti-
hinge tõmmata.

Truu. Andeks, andeks, aga meie elu rüüm on
kaalu peäl.

Rossi. Kui me inestest ei soia, siis on ilmas
naks õnnetud armastajat rohkem. Kuidas on
luud sees?

Kottar. Halwad, halwad! Lahku lahavad
keised minna.

Truu. Lahku minna. No nüüd on lugu
lahti!

Rossi. Lahku! Oh sa taivakene! [Hakkavad
mitma.]

Kottar. Kuisvatage oma silmad ja ninad!
Ega see lugu nii hull ei ole. Küll ma
katsun teha mis võin.

Truu. Siinige nad jälle kokku, armas.
Kallis onike. Siinige nad kokku, ma olen
teile tänulik veel pääle suuna.

Rossi. Oh te häa inimene, ma võiksin
teie kas missu anda. [Tema poole.]

Truu [waheti] Lass ma mõtan selle omi õige

oma pääle. [Teib nagu tahaks Kutterile musu
anda, see taganel, ta annab Roosile musu].

Ekki aitab nii rah!

Kutter. Katsuge parem, et nüüd minema saad
minu töö harkal pääle.

Taru. Läki siis pääle. Aga kui Kutteri onul
asi nõrda ei lähe ja meist mees ja naene
ei saa, siis lähme kloostri nunnadeks. [Ära]

M. etendus.

Kutter üksi.

Kutter. Hull on aga tiigu, ~~ku~~ enne kui muut
nord naigistada saad! Armastus on pime
ja tiigu nagu viingi: paned päa täis, on
hää alla, aga pärast on ahastus kui
jälle!

N° 6. Couplet.

~~See nois on paha noma,~~

~~Kas nargest armastab~~

~~Woi jälle mendasama~~

~~Sa miina purjastad.~~

~~Kui teisel päeval ärsad,~~

~~Siis päa on otsas hull~~

35/8

~~Ja ahastuses mõnkad,
Et kater kate sul!
Kohalikud naljavalmid.]
Pärast kupleesid ära].~~

12. etendus.

muusm. [mütsi ja kepiiga majast, vähe purjus].
Kõik on korras — raha on tal — las pühki!
Küüd ei ole mind siia enam vaja!
Ää näib vähe ringi — ma olen mist
atuke palju riihannud, küüde olivad
sul iksa kõis nruwid korras — ja, ja,
a, see tuleb sullest! Ma tahan ilusasti
aknuda ja tublisti lakkuda — las pühki —
whit! Kõige päält kürtsi — lõbus peab olema!
[minnes lauldes]

N° 7. Laul.

Küüd lähem ilma luisima, tralala!
Wõin teha kõik, mistahan ma, tralala!
ja tulehane ei kiisa mind,
Ma olen waba nagu lind!
Ei hooli ilmast ma —

Sas mundkui linnata!

Tralala!

[Trigerdades ära].

13. etendus.

Kotter, siis Reet.

Kotter. See on ju õige kaval mees. Et naist parandada, võtab ise rohtu sisse ja nagu näha päris pudeli viisi. Katsame siis tõnna puoleksiega õnne. [Kõpautab].

Reet. Ah, teie alete? Mis on?

Kotter. Tulen linnast! Advokat võttis kuu raha ja asja vastu.

Reet. Juba? Ma oleksin ometi rohkem järele mõtlema pidanud.

Kotter. Mis? järele mõtlema? Küüd kus mees teid maha jättis?

Reet. Mis te ütlete? Ta jättis mind maha?

See ei ole võimalik!

Kotter. Väite mind uskuda, ma tulin talle praegu teel vastu ja tahtsin teda tagasi koju tuua — aga ta ei tahtnud sellist muudagi.

Reet. Oh sa niimane! Mind maha jätta!

Kotter. Jah, kurb lugu! Aga mis veel kurmem, ma pean teid paluma, et te kumme vara majast väljakolite —

Reet. Mis ta ajab mind ära?

Kotter. Ei nii õel ta ei ole, aga ta müüs maja ära. China olen nüüd siin peremes.

[Võtab paberid].

Reet. Taiwane kaadise, see on ju ainult halb nali, ta või omegi minult mu koda ja omanduse röövida.

Kotter. Kõik on sula küsi ja peate juba asjaga leppima. Te olete ju ka oma kaasavara 300 rbl. tagasi saanud.

Reet. Kuid 300 rbl.! Taiwas, mis ma olen teinud!

Kotter. Ja, armas perenaene, kahitsemiseks on
 nüüd liiga hilja. Ohtu on varsti käes. Eks
 homme inka nussgil tuttavate poolt pääwarju
 leia. Hääd ööd, perenaene! Magage hästi.
 [Ara].

14. etendus.

Reet, pärast Ruusmann.

Reet. Ma Jumal, ta on mind maha jätnud!
 Nüüd olen ma ükski ilmas. Ja ise olen ma
 oma õnnetuse juures süüdi, oh ma rumal
 inimene! [Kutab].

Ruusmann [tuleb tagasi]. Pagan teab - mitte
 parjataminegi eiläha ja karmult mul äramine-
 miseks kurraasi ei ole. Ma arvasin, et lah-
 kumine wa' Reedast inka natukene kergem
 on. Mis, Reet ise? [Sisab nii, et Reet teda
 ei näe].

Reet. Mis ma ise - mina ise olen ta ära ajanud
 See on mul nüüd selge. Ja nüüd pean oma
 armsast kaasast ja armsast kodust lahkuma
 ja sandisepi kättewõtma.

Ruusm. Mis see tähendab?

N° 8. Arie.

Reet. Küüd jumalaga, armas maja,
 Kus olim ilma mureta,
 Ei oleks olnud riidli maja,
 Waid mõita kindla armuga!
 Küüd hilja kõis! Sepärast ära
 Siit lahken kurwa meeliga!

Küüd kadunud mu õnu sära
 Ja kerjus ainult olen ma!

Ruusmann (kõrvalle). Wäene! Wõi kerjama
 tahab hakata!

Reet. Küüd jumalaga, armas õne,
 Kus õneajal nõndisin,
 Siin rõõmu täitis minu päne,
 Ma naagu lill siin õitsesin.
 Jää terweks, ära pean,
 Ei ole katjuses parata,
 Ma majast majja sammud sean,
 Et armumandeid kerjeta!

[Tahab ära minna, Ruusmann tuleb
 temale vastu].

Ruusm. [miskab kibara ära]. Reet, naene, kirjelum! Mina lasen nüüd sinu santima minna.

Reet. Ruusmann!

Ruusm. Reet, mina olen viimne põrsas, kui sind santima saadaksin. Vie nicht! Mina olen wa' oel lambapäa. Kõik on minu süü, söina mind niipalju kui ise tahad!

Reet. Ruusmann, mees, kirjelum! Ei, mina olen kõige juures süüdi, söina sina parem. Aga mis nüüd enam teha, nüüd oleme mõlemad pääwarjuta, sa oled ju minu kodu ära müünuol —

15. etendus.

Endised. Kotter. Truu. Rossi. Siisif (tagapool)

Ruusm. Ja selle wa' Kotteri koile, kus meie tülist ja lollusest omale kassu mõistis saada. Olin mina eesel, aga lass olla — mul on ju müügi raha alles ja sul on ju ka 300 nbl. —

Reet. Kähjuks mitte, Kotter wiis ta advokadi

nätte lahutamise protsessi jaoks.

Ruusm. Inna Kottler ja Kottler. Kurat võtan
seda Kottlerit. Aga ükskõik! Meie hakkame
uuesti otsast peale ja oleme nüüd mõist-
likumad. Mina ei taha ial kangeskaalne
olla.

Reet. Ja mina ial isemeelne.

Ruusm. Leppime ära!

Reet. Leppime!

Ruusm. Anna musu kah.

Reet. Annan musu jah!

Kottler. Hääd isu ja soovim õnne leppimiseks!

Ruusmann. Ah, sina viimne õngitseja,
katsu et minema saad — Ah sov, sa oled
oma maa peal. Tuli, Reet, läki ära.

Kottler. Pea! Siie jääge — ma tahan
ju rahu teie vahel sehitada.

Reet. Meie vahel ei ole enam midagi rahu
sehitada, meie vahel on nüüd igavene
rahu. Punkt.

Kottler. Kii on õige! Oli ka tõesti aeg, et mõist-

likuks saite, tüe põikpääd. Noh, siis annan mi-
na omalt poolt ka rahalistini juurde. Säh
[Kisub eelkontrati katki].

Ruusm. Annas hing ja annas söber! Ma saan
oma varanduse tagasi. Bitäh! Säh oma raha!

Kotter. See saagu mu ristitütrele kaasavaraks.
Te lubate neid õieti paari minna.

Ruusm. Luban, luban, mingi niipalju kui
tahavad. Reet, millal tume pulmud?

Reet. Nagu sa tahad!

Ruusm. Ei, Reet, nagu sina tahad.

Reet. Ei, ei, nagu sina tahad.

Ruusm. Kui ma aga ütlen —

Kotter. Tohoo, kas nüüd sellepärast külli tahate
minna.

Reet ja Ruusm. Ei, ei!

Tuum. Kui ainult pulm tuleb!

Reet. Seakintsuga.

Ruusmann. Ja natsukitse praadiga.

Kotter. Nii on õige. Ja siin on ka, perenaene,
tüe lahkumise protsessi raha tagasi.

Advokadil oli näpp haige, ei saanud kahtlust

nirjutada.

Reet. Künd saan teist arm! Palju, palju känd!

Künd on kõik häa.

Siisi (tuleb veiniga). Sa, siin on tikk ma-
gusat, joome noore paari tervist ja laseme
neid elada.

Köök. Elagu pruutpaar!

Heg.

Juugilaul kooriga.

Truu. Kui pärast väikest pahandust

Saak lõbus lepitus,

Siis seda rohkem jõuastust

Sul pakub armastus!

Jarahupidu pidades

Siis kuulub ära tikk

See tujutub me ridade

ja ~~väikese~~ tikk tikk!

Siis elagu

ja kolagu

ja laulust terve maja,

ja koostu kaasikust

44.

Me röömsa laulu kaja,
See tõstab röömustust!

Kõik. Siis elagu
Ja rõlugu jne.

~~~~~

